

A zsinati elv

Útban egy új egyházvezetési stílus felé?

Született Budapesten 1923-ban. Államtudományi doktorátusa megszerzése után belépett a Jézus Társaságba. 1952-ben szentelték pappá. Teológiai tanulmányait a római Gergely Egyetemen végezte, ahol hittudományi doktorátust szerzett. 1956–93-között a tokiói Sophia Egyetem tanára, 1993 óta a Zsámbéki Katolikus Tanítóképző Főiskolán teológiai szakvezető tanár.

A magyar „zsinat” szó a görög „szünodosz” szó magyaros kiejtése, mely összejövetelet, gyűlést jelent. Fontos kérdések eldöntésére a keresztény egyház kezdetől fogva tartott zsinatokat. Az Apostolok Cselekedetei számol be az első ilyen gyűlésről melyen a kereszténység számára életfontosságú kérdést döntöttek el: a Krisztus hitére tért pogányoknak meg kell-e tartaniuk a mózesi törvény előírásait? „Az apostolok és presbiterek összegyűltek a kérdés megvitatására” írja Lukács (ApCsel 15,6). Heves vita után, melyben Pál, Barnabás, Péter és Jakab felszólalása volt a döntő, „az apostolok, a presbiterek és az egyház jónak látták, hogy kiválasszanak maguk közül néhány férfit, és Pállal és Barnabással elküldjék őket Antiókiába... ezt az írást küldték velük: Mi, az apostolok és presbiterek, testvéreitek, az antiókiái, szíriai és pogány származású testvéreknek üdvözlétünket küldjük... A Szentlélek és mi magunk azt tartottuk helyesnek, hogy a következő szükséges dolgokon kívül semmi más terhet ne rakjunk rátok. Vagyis tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fojtott állattól és a törvénytelen házasságtól. Ha ezektől őrizkedtek, helyesen cselekedtek.” (ApCsel 15,22–29).

A fenti szövegben a 22. vers igen régi kéziratokban is két változatban maradt ránk. Az egyik változat szerint az értelem valószínűleg ez: „az apostolok és a presbiterek testvéreitek...”: a másik változat szerint pedig: „az apostolok és a presbiterek és a testvérek (vagyis a hívek közössége)...” Ha ez az utóbbi változat az eredeti, akkor különösen világosan kifejezésre jut itt a „zsinati (gyülekezeti) elv”, vagyis az egyházi vezetőség (apostolok és presbiterek) nem egyedül, hanem az egész gyülekezettel együtt hozzák meg a döntést. Azonban akkor is, ha az első változatot fogadjuk el, világos, hogy a „jeruzsálemi zsinat”-ba bele volt vonva az egész gyülekezet, hiszen a 22. vers szerint a határozatot vivő követek kiválasztását az apostolok és a presbiterek az egész egyházgyülekezettel együtt végezték.

Elképzelhető a pogányságból megtért keresztények ujjongása e határozat hallatára! A határozatban említett néhány előíráson kívül a mózesi törvénygyűjtemény súlya már nem nehezedett rájuk! Ezáltal a határozat által alakult át a kereszténység benső dinamizmusának erejéből egy zsidó szektának tűnő csoportból egy mindenki számára nyitott hódító világvallássá.

„Historia est magistra vitae” (a történelem az életre tanít) tartja a híres cicerói mondás. Az egyházban érvényes „zsinati (gyülekezeti) elv” teológiai megértése és jelenkori helyes alkalmazása végett is hasznos emlékezetünkbe idézni az egyházi zsinatok csaknem kétezer éves történetét. Ez a történet mutatja, hogy az egyházban a Krisztus által egyéni felhatalmazást nyert vezetők (pápa és püspökök) személyes vezető szolgálatuk ellátása mellett igen sokszor szükségét érezték annak, hogy egybegyűlve (tehát zsinati módon) gyakorolják feladatukat, és ebbe a gyakorlatba gyakran belevonták a hívek közösségének képviselőit is.

Az ókori egyház

Az ókori egyházban már a 2. századtól fogva értesülünk arról, hogy egyes vidékek püspökei egybegyűltek fontos kérdések eldöntésére. A 3. századtól kezdve ez a szokás általánossá vált. Így például Szent Ciprián leveleiből jól ismerjük az általa Karthágóban rendszeresen összehívott afrikai zsinatok menetét. Ebben a korban már mindenütt megszilárdult az egyház püspöki szervezete. Minden városban egy püspök székelt, mint az egyházi élet vezetésével az Isten által megbízott apostolutód. A püspökök együtt alkották az összegyűlt püspöki testületét, mely Ireneusz szerint „az igazság biztos karizmáját” kapja a Szentlélektől. Ettől a meggyőződéstől vezérelve gyűltek össze a püspökök, hogy közösen foglalkozzanak az egyházvezetés és a helyes keresztény tan megőrzésének kérdéseivel.

Egyetemes zsinatok

Új korszak nyílt meg a zsinatok történetében Constantinus császár uralomra jutásával. Ez a császár a hellenizmusból átvett uralkodói ideológiát újraértelmezve az Isten-király helytartójának tekintette magát, és ezért felelősséget érzett a keresztény egyház rendjéért. Ezért hívta egybe ő maga zsinatra az egyház püspökeit. A 325-ben tartott niceai zsinaton ő elnökölt, és ő hirdette ki állami törvényként a zsinat határozatait. Azonban a császár a zsinat alatt tartózkodott a szavazástól és a püspökökre bízta a döntést; elnöki széke és az egybegyűlt püspökök közé a Bibliát helyeztette; a püspökök között az első helyet az „első püspök”, vagyis a római pápa képviselőinek adta.

Az ókori egyház valamennyi egyetemes zsinata (Nicea 325, I. Konstantinápoly 381, Efezus 431, Khalkedon 451, II. Konstantinápoly 553, III. Konstantinápoly 680–681, II. Nicea 787, IV. konstantinápoly 869–870) ezt a formát követte. Püspökök zsinatai voltak ezek, melyek a keresztény tan és az egyházi fegyelem kérdéseiben rendkívül fontos döntéseket hoztak. Érdekes megjegyezni, hogy e zsinatok közül a Szentlélek istenségét megvédő I. Konstantinápolyi zsinat a pápai követek részvétele nélkül, csupán a keleti egyház zsinataként zajlott le, mégis utólag egyetemes zsinatként fogadták el. Ugyanakkor a császár által egyetemes zsinatként egybehívott szardikai zsinatot (343) az összegyűlt nem fo-

gadta el egyetemes zsinatként. Ebből is nyilvánvaló, hogy milyen fontos szerepet játszik a zsinatok hatástörténetében az Isten népe általi elfogadás (receptio).

Nemzeti zsinatok

A germán népek megtérése a nyugati egyház zsinatainak történetében új korszakot nyitott. A germán királyok az egyház vezetésébe is beleszóltak: az országaikban megtartott általános zsinatokban nemcsak egyháziak, hanem világiak is részt vettek, nemcsak egyházi, hanem világi ügyeket is tárgyaltak, határozataikat pedig a király hirdette ki királyi törvényként. Ezekben a zsinatokon egyházi ügyekben a világiak nem rendelkeztek szavazati joggal, mégis ezek a zsinatok a világiaknak az egyház feletti uralmát jelezték, mely jellemezte az egész kora középkort. Ezért nem csoda, hogy az egyház függetlenségéért küzdő VII. Gergely pápa reformmozgalma a zsinatoknak olyan formáját igyekezett megvalósítani, melyen világosan kifejezésre jut a pápa főhatósága. Ilyenek voltak a IX. Leó (1049—54) korától rendszeresen megtartott római zsinatok, melyek a négy lateráni (1123, 1139, 1179, 1215), a két lyoni (1245, 1274) és a vienne-i (1311—12) általános zsinatokhoz vezettek. Az ebben a korban megtartott nemzeti zsinatokon is a pápa legátusa elnökölt (például az 1256-ban tartott esztergomi zsinaton).

VII. Gergely pápa

VII. Gergely pápa és követői a pápai hatalom növelésével igyekeztek megvalósítani a világi hatalmasságok ellenállásának ellenére a szükséges reformokat, és ebben sikeresnek is bizonyultak. Azonban nem eléggé szívelték meg azt az igazságot, melyet egy 19. századbeli katolikus gondolkodó, Lord Acton így fogalmazott meg: „A hatalom megrontja az embert; a teljhatalom pedig megrontja teljesen.” A hatalmas pápák megromlásával bekövetkezett a nyugati skizma: két, sőt végül három pápa küzdött egymással, osztotta meg a kereszténységet, és közönséget ki kölcsönösen a másik pápa híveit. Teljes volt a káosz.

A konstanzi zsinat és a pápaság

Ennek a tarthatatlan helyzetnek az orvoslására a Párizsban és másutt tartott nemzeti zsinatok természetesen kritikusan viszonyultak a pápasághoz. Végül az 1414—18-ban ülésező konstanzi zsinatnak sikerült a pápák skizmáját megszüntetnie. Ezen a zsinaton nemcsak egyháziak, hanem világiak is szavazati joggal vettek részt. A zsinat azt hirdette, hogy hatalmát közvetlenül Krisztustól kapta, melynek a pápát is beleértve mindenki köteles engedelmessé válni. Ezáltal a mérleg nyelve a másik véglet felé billent. Hogy ez hova vezetett, azt az 1431-ben megnyitott bázeli zsinat mutatta meg: ez a zsinat egyre pápaellenesebbé vált, résztvevői között több volt a pap és a világi, mint a püspök, és végül egy ellenpápa megválasztásával újra egyházszakadást próbált teremteni. Ez azonban nem sikerült: ugyanis a II. Jenő pápa által vezetett firenzei zsinaton (1439—45) sikerült a görög egyházzal való egységet helyreállítani, és így megerősödött a pápa tekintélye. A bázeliiek hívták ugyan magukhoz a görög egyház képviselőit, de azok nem voltak hajlandóak egy pápa nélküli zsinattal tárgyalni.

A nyugati egyházszakadás, a konstanzi, bázeli és firenzei zsinat történetéből azt a tanúságot vonhatjuk le, hogy egyrészt a pápaságnak szüksége van a zsinatra, másrészt pedig a zsinatnak szüksége van a pápára.

A 15. és 16. század egyháztörténelme is ugyanezt bizonyítja. II. Jenő pápa és a bázeli zsinat vitájában ugyan a pápaság diadalmaskodott a zsinat feljebbvalóságát állító nézet felett, azonban Lord Acton mondása újra beteljesedett: a reneszánsz korabeli pápák és környezetük teljhatalma, erkölcsi romlása kiváltotta a reformáció viharát.

A trentói zsinat

Ebben a kritikus helyzetben mindenholn egyetemes zsinat összehívását sürgették, mely végül meg is valósult azáltal, hogy a pápa egybehívta a trentói zsinatot (1546–63). Ez a zsinat a pápa követői által vezetett gyülekezet volt, melyen csak püspökök rendelkeztek szavazati joggal. A zsinaton meghirdetett hittételek megerősítették a katolikusok hitét, a reformhatározatok pedig az egyház gyökeres megújulásának nyitottak utat. A zsinat után számos egyháztartományban tartott részleges zsinatok pedig (például Borromeo Szent Károly milánói zsinatai) nagy eredménnyel hajtották végre a trentói egyetemes zsinat döntéseit.

Egyetemes zsinatra ezután csak 300 év múlva, 1869-ben került ismét sor, amikor IX. Piusz pápa megnyitotta az I. vatikáni zsinatot. Erre a zsinatra nagyon ránehezedett a pápa tekintélye: az ő sürgetésére hirdették ki a pápa elsőségéről és tévedhetetlenségéről szóló dogmát.

A zsinati elv teológiai alapja

Egyesek úgy gondolták, hogy a pápa teljhatalmának ilyen kihirdetése után már nem is lesz szükség egyetemes zsinatra, de csalákoztak. A XXIII. János pápa által megnyitott II. Vatikáni zsinat (1962–65) századunk legnagyobb egyháztörténelmi eseményévé vált, és egyben megnyitotta az utat az egyházban kezdettől fogva létező zsinati elv teológiai megértése felé.

E megértés négy alapvető tételen alapszik.

Lumen Gentium 9–12.

1. Az egyház Isten népe, melyet Isten gyermekeinek méltósága és szabadsága jellemez. Minden keresztény szívében a Szentlélek lakik. A megkereszteltek „szent papság”; részesednek Krisztus prófétai küldetésében. A hívők összessége a Szentlélek kenetét kapta, és így mint természetfeletti hitérzék birtokosa nem tévedhet hitében. Minden keresztény a Szentlélektől sajátos kegyelmeket (karizmákat) kap, melyeket az egyház megújhodása és felépítése érdekében köteles használni.

Lumen Gentium 18–22;
Codex Iuris Canonici
(CIC) 336–337.

2. Krisztus az egyházban Isten népének szolgálatára különböző tisztségeket rendelt. A püspökök isteni intézkedés nyomán léptek az apostolok helyébe. A püspökszentelés a megszentelés felada-

tával együtt ráruházza a püspökökre a tanítás és a kormányzás feladatát is, melyeket azonban csak a püspöki testület fejével és tagjaival való közösségben gyakorolhatnak. A püspökök testülete a pápával együtt hordozója az egész egyház feletti legfőbb és teljes hatalomnak. Az egyetemes zsinaton a püspökök testülete ünnepélyesen gyakorolja ezt az egész egyházra szóló hatalmat.

Lumen Gentium 22.

3. Nemcsak a pápával egyesült püspökök testülete, hanem maga a pápa is birtokolja az egyház feletti teljes, legfelsőbb és egyetemes hatalmat.

CIC 381.

4. A megyéspüspököt egyházmegyéjében megilleti mindaz a megszentelő, tanító és kormányzó hatalom, ami lelkipásztori feladatához szükséges.

Az egyház működésének eredményessé tétele érdekében a fent említett négy tételt kell szervesen egybekapcsolni. Tekintettel kell lennünk arra, hogy Isten népe, a krisztushívők a keresztség, a bérmálás és az Eukarisztiában való részvétel által magától Krisztustól kapnak küldetést arra, hogy az Evangéliumot terjesszék, keresztyén életükkel tanúságot tegyenek Isten szeretetéről, tevékenyen vegyenek részt a liturgián, építsék az egyház közösségi életét, és szolgáljanak segítségére szoruló embertársaiknak. Mindannyian részesülnek a Szentlélek kegyelmeiben, melyek Isten akaratát tudatják velük, és annak teljesítésére képesítik őket. Az egyház szervezetének és vezetési struktúrájának tehát olyannak kell lennie, hogy helyet adjon e feladatok és képesítések maximális gyakorlására.

Az apostolok testülete

Ugyanakkor az egyház egységének megőrzése végett Krisztus megalapította az apostolok testületét, és azt kívánta, hogy annak működése fennmaradjon a világ végéig. Nem könnyű megkülönböztetni azt, ami az egyházi rend szervezetében Krisztustól származik, és azt, amit törvényesen az egyház határozott meg, de annyit biztosan mondhatunk, hogy minden püspökszentelésen a püspök kettős feladatot és megbízást kap: az egyik feladat az egyházjog szerint a neki törvényesen kijelölt hívek csoportjának (egy egyházmegyének) lelki irányítása, a másik pedig az összegyház szolgálata a püspöki testület tagjaként. Ez utóbbit ünnepélyes formában az egyetemes zsinaton gyakorolják a püspökök, de az egyházi hagyomány és az egyházjog szerint más formákban is gyakorolniuk kell. Így a püspökök képviselőket küldenek az 1967 óta Rómában háromévenként tartott püspöki szinódusra, tevékeny tagjai az országonként megalakult püspöki karoknak, képviselőket küldenek a földrészek szerint megalakult püspöki karok szövetségének gyűléseire, részt vesznek a püspöki kar által szükség esetén megnyitott plenáris zsinaton, részt vesznek a szükség esetén összehívott egyháztartományi zsinaton.

Vö.: Mt 28,16–20

A II. Vatikáni zsinat utáni egyház püspökeinek tehát meg kell találniuk az egyensúlyt testületi (kollegiális) és egyházmegyei feladataik között.

Testületi és egyéni működés

Még alapvetőbb feladat a mai egyházban a testületi működés és az egyéni működés közötti egyensúly megteremtése. A II. Vatikáni zsinat fent említett tanítása szerint mind a pápa, mind a pápával egyesült püspökök testülete letéteményese az egyház feletti legfelsőbb hatalomnak. A zsinat azonban nem fejt ki részletebben, hogy ez a kettősség teológiailag miként magyarázható.

Ennél a teológiai kérdésnél még fontosabb az a gyakorlati kérdés, hogy a pápa mennyire nyúl bele személyesen vagy a római Kúria szervein keresztül a helyi egyházak életébe. Kétségtelen, hogy a pápának joga van arra, hogy a helyi egyház ügyeire vonatkozólag döntéseket hozzon, azonban a zsinati elv érvényesítése érdekében kívánatos, hogy a helyi egyház életére vonatkozó kérdésekben — például a püspökök kinevezése, a teológiai viták eldöntése, katekizmusok kiadása, a papképzés, a liturgia inkulturációja stb. — tág teret nyissanak a helyi egyház tevékenységének. Ezekben a kérdésekben a helyi püspök, papjait és a világi hívőket is bevonva eredményes működést fejthet ki.

CIC 466 Hasonlóképpen fontos feladat a mai egyházban az, hogy az egyházmegyén belül megtaláljuk a helyes egyensúlyt a püspök szerepe és az egyházmegye többi tagjának szerepe között. Az egyházmegyei zsinaton a kánonjog szerint „a megyéspüspök az egyetlen törvényhozó”. Az ilyen zsinatra az egyházjog szerint részt vevő papokon kívül a püspök meghívhat „világi krisztushívőket” is. Ez nagyon öröndetes dolog. Azonban a püspökön és a papokon kívül világi résztvevők csak tanácsadó testületet képeznek, mely határozati joggal nem rendelkezik. Kívánatosnak látszik, hogy a püspök sajátos jogainak megőrzése mellett az egyházjog a jövőben az egyházmegyei zsinat résztvevőinek a mostaninál nagyobb jogokat biztosítson. Így jobban érvényesíthetnék a Szentlélektől kapott karizmákat.

CIC 463

A II. Vatikáni zsinat

A II. Vatikáni zsinattal a katolikus egyház jelentős lépéseket tett a hatalomnak az egyénekre (püspökre, pápára) való koncentrációjától a testületi, zsinati vezetés elve felé. Más keresztény felekezeteknél ez a zsinati elv már régóta gyakorlatban van. Az ortodox egyházak mindenben a zsinati elvet alkalmazzák; az anglikán egyházaknál a püspökök, papok és világiak három testületének egybehangzó határozatai bírnak törvényerővel; a legtöbb protestáns felekezetnél is a közgyűlésnek, az egyháztanácsnak stb. van döntő szerepe. Igaz, hogy ezeknél az egyházaknál észrevehetőek a zsinati elv hátrányai is: a határozathozatal nehézsége, szakadások, pártoskodások stb. De láthatóak a zsinati elv pozitív értékei is: az egyházak tagjai nagyobb elkötelezettséget éreznek az egyház közös ügyei iránt. A feladat tehát az, hogy — mint már mondtuk — az apostolutódként személyes feladattal felruházott személyek működése és a Szentlélek kegyelmében részesülő közösség működése között megtaláljuk a helyes egyensúlyt.

Új egyházvezetési stílus és a zsinati elv

vö.: Herder
Korrespondenz 47,
511—514.

Reinhold Stecher Innsbrucki püspök tett közzé nemrég egy kiváló értekezést az egyházi tekintély helyes gyakorlásáról. A püspök megjegyzi, hogy a mai világ emberei vágyakoznak ugyan hiteles tekintélyre, de a katolikus egyház vezetőinek jelenlegi tekintély-gyakorlási módját egy régmúlt kor maradványának érzik. Egyházunk vezetői sokszor még ma is autokratikusan igyekeznek hatni az emberekre, pedig manapság másokat integráló és motiváló vezetésmód szükséges.

Stecher püspök ennek az integráló-motiváló vezetési stílusnak négy elemét sorolja fel:

Az egyházi vezető feladatai

1. A vezetőnek hinnie kell, hogy a Szentlélek működik minden hívőben. A vezető nem magányos trónon székel, hanem tagja a Szentlélek által vezetett egyháznak. Tudatában van sajátos hivatásának, de nem monopolizálja a Szentlelket. Ezért kész arra, hogy másokat meghallgasson, másoktól tanuljon, és így mások véleményét, meglátásait, kívánalmait saját működésébe bevonja.

2. A vezető adjon örömet és bátorságot az általa vezetetteknek. A mai emberre, főleg a fiatalokra már nem hat a „muszáj”, hanem csak az értékek megéléséből fakadó öröm.

3. Az egyházi vezetőknek szükségük van a múlt téves döntéseinek ismeretéből eredő alázatra. Minthogy — ahogy Stecher püspök mondja — a tévedhetetlenség karizmája csak ritka esetekben működő vészfék, tagadhatatlan, hogy a múltban nem egy egyházi döntés téves volt. Tanulva a múlt hibáin, kétszer meg kell gondolniok az egyházi vezetőknek, mielőtt valamit elítélnek és elvetnek.

4. Bizalommal kell viseltetni a vezetettek iránt. Az autokratikus vezető nem bízik meg az emberekben. Ezért akar mindenben maga dönteni, mindent maga ellenőrizni, mások beleszólási jogát elvitatni. Amint az egyház a világi társadalomra vonatkozólag a szubszidiaritás elvét vallja, úgy kívánatos, hogy az egyházban is a felsőbb hatóság csak olyan intézkedéseket tegyen meg saját maga, melyekre a közvetlenül érdekelték nem képesek.

Stecher püspök szerint ez a vezetői stílus felel meg Jézus tanításának és egyben a modern neveléstudomány és pszichológia belátásainak. A mai világban csak azok maradnak keresztények, akik mély benső meggyőződésből örömet azok.

Stecher püspöknek az új egyházi vezetői stílusra vonatkozó kívánalmai egybeesnek a zsinati elv alkalmazásával. Nemcsak hivatalos zsinatok megtartásánál, hanem az egyház egész életében az összegyűlt legyen az egyházi élet aktív hordozója. Ebben az egyházban a pápának, a püspököknek, a papoknak megvan a maguk sajátos szolgáló szerepe, de nem ők a Szentlélek egyetlen letéteményesei. Nem szabad kioltaniuk a Lelket, hanem a Lélek indításait kell összehangolniuk.

Egy példával világíthatjuk meg ezt a kérdést. Mint Hippolytosznak *Apostoli Hagymány* című művéből (3. század eleje) tudjuk,

Lk 22,24; Mk 9,33—41;
Mt 18,1—5;
Lk 9,46—48; Jn 13,1—16;
Mt 13,24—30.

az első századok egyházában a hívek közössége jelölte ki azt a személyt, akit az előző püspök halála után püspöknek kívántak. Ebben a korban minden városnak megvolt a maga püspöke, és a hívek zöme e városokban élt. A püspökjelölt választásánál az illető egyház papjainak és diakónusainak bizonyára nagy szerepe volt, de Hippolitosz nagyon hangoztatja, hogy az lesz püspök, kinek jelölésével „mindenki egyetért”. Az így kiszemelt személy püspökké szentelése úgy történt, hogy a szomszédos egyházak püspökei végezték közösen a szentelési szertartást.

Későbbi korokban az uralkodók és más világi hatalmasságok jutottak nagy befolyáshoz a püspökök kijelölésénél. Ez nagyon sok esetben azzal járt, hogy nem alkalmas egyének kerültek a püspöki székbe. Ezért jogos volt a pápák „invesztitúra-harca”, és jogosan kívánta a II. Vatikáni zsinat, hogy azok a kis számú világi hatóságok, melyek a szokásjog vagy megállapodások révén ma is beleszólási joggal rendelkeznek a püspökök kinevezésénél, mondjanak le erről a jogukról. A püspökök kinevezésének szabadságáért folytatott egyházi küzdelemnek megvolt az eredménye: ma a latin szertartású katolikus egyházban a pápa nevezi ki közvetlenül és teljesen szabadon csaknem valamennyi püspökét.

Van azonban kivétel is. Erre példa az idei bázeli püspök megválasztása. A svájci kantonok és a Vatikán közötti konkordátum értelmében a püspök megválasztása a kanonoki káptalanok joga. A bázeli püspöki szék megüresedésekor tehát a kanonokok írásban fordultak az egyházmegye valamennyi hívőjéhez kérvén őket, hogy nyilatkozzanak a jövő püspök kívánatos tulajdonságai felől, és terjesszék fel azok nevét, kiket alkalmasnak tartanak a püspökségre. A felhívásra hatezer válasz érkezett, és mintegy száz személy nevét küldték be. A káptalan alaposan megtárgyalta ezeket a válaszokat, és az ajánlottak közül 6 személyt választott ki püspökjelöltnek. Ezek nevét közölték a kantonok képviselőivel, akik jogukkal élve egy nevet töröltek a hat közül. Erre a káptalan végül az öt megmaradt jelölt közül abszolút többséggel megválasztotta dr. Hans-Jörg Vogelt a bázeli egyházmegye püspökének. A pápa 1994. január 29-én megerősítette a választást. Az új püspököt április 4-én szentelte fel három püspök a szokásos módon. Az új püspök az egyházmegyében általános tiszteletnek örvendő pap, és mindenki nagyon meg van elégedve a választási folyamat lefolyásával és eredményével.

A fentebbi eset jó példa arra, miként lehet az egyházban a zsinati elvet alkalmazva a pápa, a püspökök, a papok és a hívek működését úgy összehangolni, hogy maximális eredményt érjünk el. Nem valószínű, hogy a közeljövőben Svájcön kívül is ilyen módon rendezik majd meg a püspökválasztást, de az egyházi élet számos más terén már most is lehet hasonló eljárással az öszszegyház valamennyi karizmáját egybehangolva, azokat eredményesen gyümölcsöztetni.

Christus Dominus, 20.

Vö.: *The Tablet*, 1994,
182—183.